

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland
Fonteinlaan 5
2012 JG HAARLEM

Gedeputeerde Staten

SVT/VG/OMG

Tel. nummer: 0800 99 867 34

servicepunt-svt@noord-holland.nl

1 | 20

Betreft: Besluit op aanvraag voor ontheffing ex artikel 68 van de Flora- en faunawet voor het plegen van nestbehandeling van diverse ganzensoorten in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer rondom Schiphol.

Geacht Bestuur,

Op 19 december 2013 hebben wij een aanvraag ex artikel 68 van de Flora- en faunawet (hierna: Ffwet) van u ontvangen welke bij ons is geregistreerd onder 296397/296397. De ontvangst van de aanvraag is bevestigd per brief van 20 december 2013 (kenmerk 296397/296851). In de aanvraag is verzocht om het verlenen van een ontheffing ex artikel 68 van de Ffwet. Doel van de ontheffing is om in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer op en rond de luchthaven Schiphol de soorten grauwe gans (*Anser anser*), kolgans (*Anser albifrons*), brandgans (*Branta leucopsis*), Canadese gans (*Branta canadensis*), Indische gans (*Anser indicus*), nijlgans (*Alopochen aegyptiaca*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen te mogen reduceren middels nestbehandeling. De aanvraag heeft betrekking op het Noord-Hollandse deel van het plangebied van het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol (hierna: GBP), tot aan de expiratedatum van dit Faunabeheerplan (2018). De maatregelen worden nodig geacht in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.

In uw aanvraag verzoekt u in het bezit te worden gesteld van een ontheffing ex artikel 68 van de Ffwet voor de soorten grauwe gans (*Anser anser*), kolgans (*Anser albifrons*), brandgans (*Branta leucopsis*), Canadese gans (*Branta canadensis*), Indische gans (*Anser indicus*), nijlgans (*Alopochen aegyptiaca*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen. U vraagt ontheffing van:

- de verboden genoemd in artikel 10 Ffwet om nesten van dieren, behorende bij een beschermde inheemsde diersoort, te zoeken, te

Verzenddatum

13 FEB. 2014

Kenmerk

296397/316524

Uw kenmerk

FBE/DK/20131216

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen, te beschadigen of te vernielen;

- b) de verboden genoemd in artikel 11 Ffwet om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Per abuis is in de aanvraag het verzoek om ontheffing van artikel 10 en artikel 11 samengevallen, door de beschrijving van artikel 11 bij artikel 10 op te nemen. De gevraagde ontheffing ziet op de artikelen 10, 11 en 12:

- a) artikel 10 Ffwet (verbod om dieren, behorende tot een beschermde diersoort, opzettelijk te verontrusten);
- b) artikel 11 Ffwet (verbod om nesten van dieren, behorende bij een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen, te beschadigen of te vernielen);
- c) artikel 12 Ffwet (verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen).

U verzoekt ons om de door u gevraagde ontheffing te baseren op de integrale tekst van uw GBP welke in uw aanvraag is aangevuld met de meest recent beschikbare gegevens.

In de onderstaande brief en het bijgevoegde besluit behandelen wij uw aanvraag en besluiten wij uw verzoek te honoreren voor de gevraagde ontheffingen op grond van artikel 68.

Wettelijk kader

Artikel 68

Op grond van artikel 68 van de Ffwet kunnen GS, wanneer er een in de wet genoemd belang in het geding is, onder bepaalde voorwaarden voor wat betreft beschermde inheemse diersoorten ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid, en 74.

De wet stelt hierbij als voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding en dat het Faunafonds is gehoord.

De in artikel 68 van de wet genoemd belangen zijn:

- a) in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;

- b) in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d) ter voorkoming van schade aan flora en fauna;
- e) met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen belangen (deze belangen zijn vastgelegd in artikel 4, eerste lid onderdeel a t/m f van het "Besluit beheer en schadebestrijding dieren").

Rijks- en provinciaal beleid

De afgelopen jaren is de populatie van diverse ganzensoorten welke het gehele jaar in Nederland verblijven en broeden (jaarrond verblijvende ganzen) sterk toegenomen. Deze groei heeft geresulteerd in een toename van de mate waarin de veiligheid in het luchtverkeer in het geding is, en de door deze soorten veroorzaakte schade aan onder andere (landbouw-)gewassen. Dit is reden geweest voor het schrijven van een breed scala aan rijks- en provinciale beleidsstukken. Deze beleidsstukken schetsen het beleidskader waaraan getoetst moet worden bij het beoordelen van de onderhavige aanvraag.

Rijksbeleid

Handreiking overzomerende ganzen (2007)

De toenemende schade veroorzaakt door jaarrond verblijvende ganzen was voor de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (thans EZ) aanleiding om nieuw beleid te ontwikkelen.

"(.....)

Het hoofddoel van het beleid is de voorkoming van de schade, en niet de beperking van de ganzenpopulaties per sé. Dit is echter in sommige gebieden wel één van de in de, door het beleidskader geschreven, handreiking voorgestelde maatregelen.

Deze handreiking dient ter ondersteuning van provincies en faunabeheereenheden om op lokaal niveau beleid ten aanzien van overzomerende ganzen te kunnen formuleren. Het is aan de provincies en faunabeheereenheden om per gebied de optimale combinatie van maatregelen te treffen om zo de schade aan de (landbouw) gewassen te beperken."

"Schadebeperkende maatregelen

(.....)

Onklaar maken van eieren

Het rapen, schudden, prikken of anderszins onklaar maken van eieren is zelden effectief in grote populaties vanwege dichtheidsafhankelijke regulatie. Omdat nooit alle nesten worden gevonden komt een deel van de eieren toch uit en bereikt het overgrote deel van deze kuikens de vliegvlugge leeftijd. Deze vorm van populatiebeperking wordt daarom

sterk afgeraden in grote populaties. De maatregel is wel toepasbaar in kleine, geïsoleerde populaties en bij nieuwe vestigingen. In kleine populaties dient dit echter altijd te geschieden in combinatie met duurzame methoden zoals bijvoorbeeld beheer van opgroeigebieden, afrastering en opvanggebieden voor niet-broedvogels. Op zichzelf biedt de maatregel op de lange termijn geen soelaas omdat ze altijd dient te worden volgehouden. Als "duwtje in de rug" kan het wel lonend zijn in populaties waar ook andere maatregelen worden toegepast. Waar nieuwe vestigingen van ganzen worden geconstateerd in gebieden waar dit ongewenst is, kunnen de eieren van alle gevonden nesten worden geraapt om zo vestiging tegen te gaan. Bij de grauwe gans echter is de Nederlandse populatie dermate groot dat op de lange duur nieuwe vestigingen in potentieel geschikte gebieden moeilijk kunnen worden voorkomen. In deze gebieden dient daarom al vroeg rekening te worden gehouden met broedende ganzen."

Provinciaal beleid

Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland (2007) (hierna: Beleidsnota)

Deze beleidsnota beschrijft ons beleid bij gebruikmaking van de aan ons toegekende bevoegdheden in het kader van de Ffwet. In paragraaf 7.6.3 is aangegeven:

"GS zullen ontheffingen verlenen voor het doden van diersoorten onder de noemer populatiebeheer als dit het voorkomen van schade aan de erkende belangen (zie hoofdstuk 8) tot doel heeft. Dit alleen op basis van een faunabeheerplan, waarin een goed onderbouwde berekening van de gewenste populatie is opgenomen. Nadrukkelijk dient in het faunabeheerplan te worden gemotiveerd dat populatiebeheer een noodzakelijk middel is om schade te voorkomen of te bestrijden. Voor populatiebeheer als doel op zich zal geen ontheffing worden verleend.

Over de ganzenproblematiek zijn GS van mening dat de problematiek zo sterk is toegenomen, dat een faunabeheerplan alleen niet voldoende is. Daarom wordt voor overzomerende ganzen een eigen beleidskader opgesteld. In dit beleidskader worden specifiek beleid en maatregelen geformuleerd inzake de problematiek van overzomerende ganzen. GS zullen het beleidskader ontwerpen samen met de betrokken partijen in het veld, waaronder Faunabeheereenheid, landbouw, natuurbescherming, Schiphol, Faunafonds, aanliggende provincies, LNV en Rijkswaterstaat."

Het in de Beleidsnota genoemde beleidskader heeft de vorm gekregen van het "Uitvoeringskader ganzen Noord-Holland" welke op 14 april 2009 door ons is vastgesteld.

Uitvoeringskader ganzen Noord-Holland

Het Uitvoeringskader ganzen schetst een handelingskader waarbinnen schade, veroorzaakt door ganzen, voorkomen en bestreden kan worden. In het Uitvoeringskader ganzen hebben we in hoofdstuk 5 de mogelijk in te zetten maatregelen verder uitgewerkt.

“(.....)”

5.9.3. Nestbehandeling

Het behandelen van eieren om deze onklaar te maken is, als zelfstandige maatregel zelden effectief om een populatie te reguleren. Omdat vrijwel nooit alle nesten worden gevonden komt een deel van de eieren toch uit en bereikt het overgrote deel van deze kuikens de vliegvlugge leeftijd. Deze maatregel is vooral effectief in kleine, geïsoleerde populaties en bij nieuwe vestigingen. Op zichzelf biedt de maatregel op de lange termijn geen soelaas omdat ze continu dient te worden volgehouden. Als “duwtje in de rug” kan het wel lonend zijn in populaties waar ook andere maatregelen worden toegepast. Waar nieuwe vestigingen van ganzen worden geconstateerd in gebieden waar dit ongewenst is, kunnen de eieren van alle gevonden nesten worden behandeld om zo vestiging tegen te gaan. Bij de grauwe gans echter is de Nederlandse populatie dermate groot dat op de lange duur nieuwe vestigingen in potentieel geschikte gebieden moeilijk kunnen worden voorkomen. In deze gebieden dient daarom al vroeg rekening te worden gehouden met broedende ganzen. Als het noodzakelijk wordt geacht om in te grijpen in de ganzenpopulaties zien GS nestbehandeling als verplichte eerste stap om te zorgen dat de populatie niet verder groeit. GS zullen de nestbehandelingsinspanningen monitoren aan de hand van binnenkomende meldingen en de, volgens de ontheffing, aanwijzing of vrijstelling, verplichte rapportages van de uitgevoerde handelingen. Nestbehandeling gebeurt het meest effectief door onderdompeling van de eieren in maiskiemolie. Bij grote legsels kan een deel van de eieren tevens worden weggenomen. Nestbehandeling van nesten van de grauwe gans, brandgans, kolgans en rietgans is opgenomen in de verordening vrijstellingen Flora- en faunawet Noord-Holland 2009, ter voorkoming van belangrijke schade aan bedrijfsmatige teelt van landbouwgewassen. Vanwege het feit dat een groot deel van de broedpopulaties van ganzen zich in de terreinen van natuurbeheerders bevinden achten GS het noodzakelijk dat deze organisaties zich maximaal inzetten om de nesten van schadeveroorzakende soorten te behandelen. Indien nestbehandelactiviteiten zich verzetten met de natuurdoelen dient hiermee rekening gehouden te worden. Als uit de rapportages van nestbehandelingsacties blijkt dat de nestbehandeling in bepaald terreinen onvoldoende gebeurt zullen GS overwegen personen of categorieën van personen aan te wijzen (ex art 67 Flora- en faunawet) om deze nestbehandeling uit te voeren.”

“(.....)

6 Samenvatting uitvoeringskader ganzen

In principe kunnen, indien goed beargumenteerd, alle in hoofdstuk 5 opgesomde maatregelen uitgevoerd worden in de Provincie Noord-Holland. De Flora- en faunawet is echter een beschermende wet die slechts onder voorwaarden het doden van dieren toestaat.

Om aan dit beschermingsregime gevolg te geven, hebben GS aangegeven dat eerst de minst ingrijpende maatregelen ingezet moeten worden. Pas als dit gebeurd is of duidelijk beargumenteerd kan worden waarom deze niet ingezet kunnen worden of deze niet zinvol zijn, kan sprake zijn van meer ingrijpende maatregelen. De te hanteren volgorde in de maatregelen is:

- *preventieve maatregelen (weren en verjagen, afschermen foerageergebied/ broedgebied, stimuleren van predatie etc.);*
- *verjaging met ondersteunend afschot;*
- *ingrijpen in de populatie d.m.v. nestbehandeling;*
- *ingrijpen in de populatie d.m.v. vangacties;*
- *ingrijpen in de populatie met het geweer.*

Hierbij worden als eerste de maatregelen genomen die voorkomend zijn, daarna het afschot als ondersteuning van de verjaging en als laatste de maatregelen die in de populatie ingrijpen. Deze laatste maatregelen gebeuren vaak ook niet op de schadelocaties.

GS achten het de taak van de faunabeheereenheid te plannen waar welke maatregelen noodzakelijk zijn, te beginnen met de minst ingrijpende.”

Faunabeheerplan

Na vaststelling door u heeft u op 13 februari 2013 uw GBP ter goedkeuring aan ons aangeboden. Bij brief van 19 maart 2013 heeft het Faunafonds hierover een positief advies uitgebracht (149957/164841) en op 2 april 2013 hebben wij uw GBP, onder een aantal voorwaarden, goedgekeurd.

In dit GBP zet u, onder andere, uitgebreid uiteen wat voor risico de ganzen in de omgeving van Schiphol opleveren voor de veiligheid van het luchtverkeer, welke inspanningen de afgelopen jaren zijn geleverd om te pogen dit risico te verminderen en welke maatregelen u nu nodig acht om het risico te beperken.

Uitvoeringsgebied

De ontheffing voor het beheer is aangevraagd voor de 20 kilometer zone rondom Schiphol (bijlage 2 bij besluit 58 (2103)).

Aanvraag

De door u aangevraagde ontheffing maakt onderdeel uit van een pakket aan maatregelen, met betrekking tot ganzen, in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer op en rondom de luchthaven Schiphol. De combinatie van maatregelen in het pakket moet zorgen voor een effectieve aanpak.

Dit pakket aan maatregelen is op 16 april 2012 overeengekomen in het "Convenant Reduceren risico vogelaanvaringen Schiphol" (hierna: convenant) van de Nederlandse Regiegroep Vogelaanvaringen (hierna NRV).

Het pakket aan maatregelen om het risico op aanvaringen tussen ganzen en vliegtuigen te beperken bestaat uit:

- populatiereductie;
- beperken foerageren van ganzen in de directe nabijheid van de start- en landingsbanen;
- beperking van rust- en broedgebieden in de omgeving van de luchthaven;
- technische maatregelen gericht op radardetectie van vogels en vogelbewegingen.

De door u ingediende aanvraag is een uitwerking van het eerste spoor. Dit is ook het enige spoor waarvoor er bij u mogelijkheden liggen. De andere sporen worden door de andere partijen uit het NRV uitgewerkt en uitgevoerd.

Specifieker ziet uw onderhavige aanvraag uitsluitend op het doden van ganzen middels afschot en u bent voornemens om separaat een verzoek te doen voor de noodzakelijk geachte nestbehandeling en het reguleren van de stand met behulp van vangacties in de ruiperiode.

U vraagt wederom speciale aandacht voor het rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid (Projectnummer 2010034; Noodlanding na vogelaanvaring) en het NRV convenant.

Doelstelling veiligheid aan het luchtverkeer

Het in uw GBP geformuleerde doel is het reduceren van baankruisingen van risicovolle ganzensoorten. Dit wilt u bereiken door het spoor van het NRV convenant, welke binnen uw mogelijkheden ligt, tot uitvoering te brengen. In de praktijk betekent dit dat u inzet op een aanmerkelijke reductie van het aantal ganzen middels verschillende methodes.

De onderhavige aanvraag ziet uitsluitend op het deel van het doden van verschillende ganzensoorten door middel van afschot. Deze maatregel, samen met de andere in het GBP genoemde en in het NRV convenant overeengekomen, en de afgelopen jaren uitgevoerde maatregelen

moeten uiteindelijk zorgen voor een kleiner risico voor de veiligheid van het luchtverkeer.

Om het algemene doel – het reduceren van het aantal risicovolle vluchten van ganzen op en rondom de luchthaven Schiphol – te dienen heeft u in uw GBP doelen gesteld met betrekking tot het maximaal aantal ganzen wat in de omgeving van Schiphol zou mogen verblijven. Deze doelstellingen zijn voor wat betreft de grauwe gans in de nazomer 1.000 exemplaren in de zone van 0 tot 10 kilometer en 7.500 in een zone van 10 tot 20 kilometer van de luchthaven en voor alle andere ganzen soorten nul dieren in de 0 tot 10 kilometer zone en een minimaal aantal in de 10 tot 20 kilometer zone (zie tabel 1).

	0 tot 10 km	10 tot 20 km
Grauwe gans	1.000	7.500
Kolgans	0	Minimaal
Brandgans	0	Minimaal
Indische gans	0	Minimaal
Canadese gans	0	Minimaal
Soep- & hybride gans	0	Minimaal
Nijlgans	0	Minimaal

Tabel 1: Doelstelling voor het maximaal aantal ganzen in de nazomer.

Overwegingen

Zoals in artikel 68 van de Ffwet staat omschreven moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan voordat een ontheffing van de eerder genoemde verbodsartikelen kan worden afgegeven. Naast de in de wet genoemde afwegingen dienen de in de aanvraag beschreven handelingen aan te sluiten bij het Flora- en faunabeleid dat vastgesteld is in de Beleidsnota en het Uitvoeringskader Ganzen Noord-Holland. Hieronder zullen de verschillende afwegingen beschreven worden.

De Indische gans, nijlgans en soep- en hybridegans vallen niet onder de bescherming van de Ffwet of de Vogelrichtlijn, en de verboden waarvan u aan ons ontheffing vraagt zijn op deze soorten dan ook niet van toepassing. Dit blijkt onder andere uit het ontbreken van deze soorten op de "List according to 'Voous'" welke onderdeel is van de "List of birds of the European Union – June 1999" van de Europese Commissie. Deze lijst wordt in een uitspraak van de Raad van State (LJN: BV0107) inzake het vangen en vergassen van ganzen in de provincie Utrecht aangehaald als doorslaggevend voor het vaststellen van de beschermingsstatus van vogelsoorten. Ondanks de onbeschermd status van deze soorten achten we het wel van belang te beoordelen of deze soorten (potentieel) kunnen zorgen voor schade aan het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.

Wettelijk belang

Bij het afgeven van ontheffingen, op grond van artikel 68, van de verboden van de Ffwet is het van belang te beoordelen of een in de wet genoemd belang in het geding is.

Aantasting van de veiligheid van het luchtverkeer

In uw aanvraag verzoekt u de aangevraagde ontheffing te baseren op de integrale tekst van het GBP. In dit GBP worden diverse onderzoeken en waarnemingen beschreven waaruit u concludeert dat de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is of dreigt te komen.

In hoofdstuk vier van uw GBP geeft u op een heldere manier weer op welke manier en in welke mate de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is door over de luchthaven en door de vluchtpaden van vliegtuigen vliegende ganzen. Ook geeft u hier middels figuur 4.6 en 4.7 duidelijk weer op welke plaatsen er een risico is op een botsing tussen een gans en een vliegtuig. De informatie voor wat betreft het aantal incidenten heeft u in bijlage 2 van uw aanvraag aangevuld met de meest recent beschikbare gegevens (stand van zaken per 1 oktober 2013). Hieruit blijkt dat in 2013 drie incidenten met ganzen hebben plaatsgevonden (tabel 2).

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totaal
Grauwe gans	1	2	1	1	2	1		8
Canadese gans				3	1NM			4
Brandgans				1				1
Nijlgans		1		2		1		4
Kolgans							1	1
Overige gans	2		1		1	1 + 1 NM	2 NM	8
Totaal	3	3	2	7	4	4	3	25

Tabel 2: Overzicht van de bij de incidenten betrokken ganzensoorten uitgezet per soort, per jaar zoals geregistreerd door Birdcontrol van de luchthaven Schiphol. Onder incidenten worden daadwerkelijke aanvaringen met ganzen (birdstrikes) en bijna botsingen met ganzen "Near misses" (NM) verstaan (Bron: uw aanvraag van 19 december 2013).

Conclusie schade aan wettelijk belang

0 tot 20 kilometer – alle soorten

Wij concluderen naar aanleiding van bovenstaande gegevens dat de veiligheid van de vliegtuigen welke op luchthaven Schiphol landen en welke van de luchthaven Schiphol vertrekken door aanvaringen met ganzen wordt geschaad (tabel 2). Uit uw aanvraag en de onderliggende stukken blijkt dat de kans op aanvaringen met ganzen (voornamelijk) geconcentreerd is in een zone van 10 kilometer rondom de luchthaven. Alle ganzen welke zich in deze zone rondom de luchthaven bevinden en zich in deze zone door de lucht verplaatsen vormen een (potentieel)

risico voor de veiligheid van het luchtverkeer. De herkomst van de ganzen rondom de luchthaven is vooral lokaal en regionaal; ongeveer 85% van de ganzen in de foerageergebieden komen uit een broedgebied tot 20 km afstand. Om de populatie in de 10 kilometer zone te beperken is het daarom noodzakelijk om het broedsucces in de omliggende gebieden in de 20 kilometer zone te beperken. Door nestbehandeling uit te voeren wordt het broedsucces beperkt en daarmee (de groei van) de populatie beperkt. Wij beoordelen uw aanvraag op dit punt dan ook positief.

Geen andere bevredigende oplossing

Zoals eerder aangegeven maakt de aangevraagde ontheffing deel uit van een pakket aan maatregelen welke zijn vastgelegd in het NRV convenant. De maatregelen (sporen) zijn:

1. populatiereductie;
2. beperken foerageren van ganzen in de directe nabijheid van de start- en landingsbanen;
3. beperking van rust- en broedgebieden in de omgeving van de luchthaven;
4. technische maatregelen gericht op radardetectie van vogels en vogelbewegingen.

In uw aanvraag en bijlage 4 van uw GBP zet u uitgebreid uiteen wat de voortgang is van de diverse sporen. Hiernaast blijkt uit deze documenten dat andere, minder ingrijpende, maatregelen, in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer, door Schiphol zelf worden en in het verleden werden toegepast (o.a. langgrasbeheer, drainage landingsterrein en inzet mobiele groene laser).

In het verleden zijn voor verschillende maatregelen, in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer, door ons, op aanvraag van Schiphol Nederland B.V., ontheffingen verleend. De momenteel vigerende ontheffingen zijn voor:

- het opzettelijk verontrusten, vangen en doden van diverse diersoorten op de terreinen van Schiphol Nederland B.V. (kenmerk: 2010-72825);
- het, in de 10 kilometer zone rondom Schiphol, met het geweer, doden van grauwe ganzen (*Anser anser*), kolgans (*Anser albifrons*), brandgans (*Branta leucopsis*), Canadese gans (*Branta canadensis*), Indische gans (*Anser indicus*), nijlgans (*Alopochen aegyptiaca*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen (kenmerk 283691/295268).

Ook het afschot in de 10 kilometer zone en het vangen en doden van diverse ganzensoorten wat de afgelopen jaren in de 20 kilometer zone

rondom Schiphol heeft plaatsgevonden heeft (op zich zelf staand) nog niet tot afdoende resultaat geleid.

Sinds het sluiten van het NRV convenant (16 april 2012) is er op alle, in dit convenant genoemde, sporen voortgang geboekt (Jaarverslag Nederlandse Regiegroep Vogelaanvaringen (2012), concept jaarverslag NRV (2013)). Er is een onderzoek afgerond naar het voorkomen van ontwikkelingen met vogelaantrekkende werking, op een groot gedeelte (>75%) van de percelen waar graan wordt geteeld zijn na de oogst de resten versneld ondergeploegd, er wordt geëxperimenteerd met het telen van olifantsgras in de Haarlemmermeer, de criteria voor de toets in het vogeltoets spoor zijn vastgesteld en er loopt een proef met een radar om vogelbewegingen op en rondom de luchthaven te detecteren.

Op het gebied van populatiebeheer is ook actief gehandeld. Zo zijn er in 2013 in een 20 kilometer zone (grauwe gans) respectievelijk 10 km zone (kolgans, brandgans, Canadese gans, Indische gans en nijlgans) rondom de luchthaven Schiphol zo'n 10.000 ganzen gevangen en gedood, zijn er meer dan 3.600 ganzen nesten behandeld waardoor in totaal meer dan 21.000 eieren onklaar zijn gemaakt, en zijn er meer dan 4.900 ganzen rondom Schiphol met het geweer gedood.

Conclusie andere bevredigende oplossingen

De hierboven beschreven maatregelen, individueel, maar ook als gecombineerd pakket kunnen echter, naar ons oordeel, op dit moment, niet gelden als andere (volledig) bevredigende oplossing. Wij worden hierin gesterkt door de conclusie van de Onderzoeksraad voor Veiligheid welke stelt dat *“drie van de vier genoemde aandachtsgebieden pas effect hebben op de lange termijn, populatiereductie voor de korte termijn de enige mogelijke maatregel is”*.

In de uitspraak van de Haarlemse voorzieningenrechter van 5 juni 2012 werd ons standpunt onderschreven:

“Met verweerder is de voorzieningenrechter van oordeel dat deze maatregelen het gevaar voor vogelaanvaringen op korte termijn niet wegneemt. Verweerder heeft zich, tevens gelet op de conclusies van de Onderzoeksraad, in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat populatiereductie op dit moment noodzakelijk is en een passende maatregel is en dat er op dit moment geen sprake is van een andere bevredigende oplossing.”
(LJN: BW7519).

Ook in de uitspraak van de Haarlemse voorzieningenrechter van 31 mei 2013 werd ons standpunt onderschreven.

“Uit het GPB blijkt dat dergelijke maatregelen (ruimtelijke maatregelen en het beperken van fourageermogelijkheden in de directe omgeving van Schiphol) evenwel op korte termijn onvoldoende effect hebben op de omvang van de ganzenpopulatie rond Schiphol. De voorzieningenrechter is dan ook van oordeel verweerders zich op goede gronden op het standpunt stellen dat alleen het nemen van maatregelen waar verzoekster op wijst, niet als een andere bevredigende oplossing kunnen worden beschouwd. Ook in dit verband is het rapport van de Onderzoeksraad van belang, waarin is geconcludeerd dat het - gelet op het belang van de veiligheid van het vliegverkeer - noodzakelijk is om maatregelen te treffen en dat reductie van populaties van ganzen de meest effectieve korte termijn maatregel is”.

“Naar het oordeel van de voorzieningenrechter hebben verweerders zich op grond van het GPB en het rapport van de Onderzoeksraad, als deskundigenrapportages, bij de bestreden besluiten op het standpunt kunnen stellen dat populatiereductie op korte termijn noodzakelijk is, en dat het vangen en doden van ganzen, in combinatie met de overige maatregelen, daarvoor effectief is.”

(LJN: CA1645).

Wij komen dan ook tot de conclusie dat ook dit jaar alle andere mogelijke, op dit moment in te zetten, minder ingrijpende, maatregelen reeds zijn ingezet. Uit de door u aangeleverde onderbouwing in bijlagen 2 t/m 4 van uw aanvraag blijkt ook dat deze tot op heden niet hebben geleid tot een substantiële en blijvende afname van het schaden van het belang van de veiligheid van het luchtverkeer. Wij beoordelen uw aanvraag dan ook positief.

Effectiviteit voorgestelde maatregelen

Van belang is om te beoordelen of de door u voorgestelde maatregelen een bijdrage zullen leveren aan het hoofddoel de veiligheid van het luchtverkeer en het afgeleide doel het beperken van het aantal risicovolle vluchten van ganzen rondom de luchthaven Schiphol. De hiervan afgeleide vraag is dus of nestbehandeling in de door u voorgestelde zone kan zorgen voor minder ganzen in dit gebied met als gevolg dat er minder risicovolle ganzenvluchten zullen plaatsvinden. Dit is naar ons oordeel het geval.

Nestbehandeling kan zeer lokaal maar ook op grote schaal worden uitgevoerd. Hierdoor kan de aanwas van de ganzenpopulaties worden beperkt, waardoor indirect het voorkomen van grote groepen ganzen in de aanvliegeroutes van Schiphol wordt beperkt. De grootschalige inzet

van deze maatregel blijkt ook uit de bij de aanvraag geleverde gegevens (overzicht resultaten maatregelen 2013).

Uit de evaluatie in uw GBP blijkt dat nestbehandeling op zichzelf stand niet afdoende is om de ganzenpopulaties te beperken. Er is echter gebleken dat het collectieve pakket van maatregelen – inclusief afschot en vangacties – er toe heeft geleid dat de populatiegroei wordt beperkt. Het resultaat van deze maatregelen is te zien in de afname van het aantal incidenten ten opzichte van de voorgaande jaren.

Conclusie effectiviteit voorgestelde maatregelen

Wij zijn van mening dat nestbehandeling in het door u voorgestelde gebied een effectief middel is om het aantal ganzen welke een probleem vormt voor de veiligheid van het luchtverkeer te reduceren. Nestbehandeling in het door u gevraagde gebied levert naar ons oordeel een belangrijke bijdrage aan de succeschansen van het eerder geschetste samenstel van maatregelen die op en rondom Schiphol genomen worden. Wij beoordelen uw aanvraag op dit punt dan ook positief.

Gunstige staat van instandhouding

De grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans zijn ganzensoorten welke van nature op Europees grondgebied voorkomen. Eén van de voorwaarden waaraan voldaan moet worden voordat een ontheffing van de verboden in de wet kan worden verleend is dat de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende diersoorten niet in het gevaar mag komen.

Grauwe gans

Uit uw GBP blijkt dat u voor de grauwe gans in de 0 tot 10 kilometer zone een ondergrens van 1000 vogels hanteert en in de 10 tot 20 kilometer zone een ondergrens van 7.500. Hiernaast verblijven er nog grote aantallen grauwe ganzen buiten deze zone, in Noord-Holland, en in de rest van het land. Gezien de huidige aantallen die voorkomen in Noord-Holland (circa 75.000, zie bijlage 9 van de aanvraag) zal nestbehandeling in de 20 km zone er niet toe leiden dat de gunstige staat van instandhouding van de grauwe gans in gevaar komt.

Brandgans

Slechts gedurende een korte periode (januari-februari) in de winter komt brandgans in grote getale voor in de 10 kilometer zone. In de 10-20 kilometer zone werden in 2011 meer dan 600 broedparen en totaal 3.412 ganzen geteld. De regio rond Schiphol (en Nederland) maakt geen deel uit van het natuurlijke verspreidingsgebied van de brandgans als broedvogel. Op basis hiervan zou een nulstand mogelijk zijn zonder dat de gunstige staat van instandhouding wordt aangetast. Gezien de huidige aantallen die voorkomen in Noord-Holland (> 11.000, zie

bijlage 9 van de aanvraag) zal nestbehandeling in de 20 km zone er niet toe leiden dat de gunstige staat van instandhouding van de brandgans in gevaar komt.

Kolgans

Het voorkomen van de kolgans als broedvogel in de 20 kilometer zone rondom Schiphol is nog minimaal. De kolganzen populatie neemt toe maar de broedlocaties zijn nog onduidelijk. De regio rond Schiphol (en Nederland) maakt geen deel uit van het natuurlijke verspreidingsgebied van de kolgans als broedvogel. Op basis hiervan zou een nulstand mogelijk zijn zonder dat de gunstige staat van instandhouding wordt aangetast. In uw GBP geeft u aan dat in 2011 tijdens de tellingen geen broedvogels zijn vastgesteld maar dat er wel één nest met 7 eieren is behandeld. De invloed van nestbehandeling in de 20 km zone op de populatie zal gezien het lage aantal broedgevallen minimaal zijn. Door nestbehandeling in de 20 km zone komt de gunstige staat van instandhouding daarom niet in gevaar.

Canadese gans

U geeft in uw GBP aan dat de geschatte broedpopulatie in 2011 in de 10 kilometer zone 15-40 broedparen bedraagt. In de 20 kilometer zone bedraagt de schatting >35 broedparen. Gezien deze cijfers zal het maximaal aantal nesten welke bij het door u voorgenomen beheer worden behandeld slechts een zeer klein aantal zijn. Ongeacht nestbehandeling van Canadese gans in de 20 kilometer zone komt de gunstige staat van instandhouding door aanwas van de populatie buiten deze zone niet in gevaar.

Conclusie gunstige staat van instandhouding

Wij concluderen naar aanleiding van hetgeen hierboven en hoofdstuk 5.1.2 van uw GBP dat, ook al mocht het lukken het in uw GBP gestelde doel met betrekking tot de grauwe gans geheel te behalen (wat betekent dat er 1.000 respectievelijk 7.500 grauwe ganzen over zijn in de 10 respectievelijk 20 kilometer zone), de gunstige staat van instandhouding voor wat betreft de grauwe gans niet in gevaar komt. De gunstige staat van instandhouding van brandgans komt gezien de huidige populatiegrootte en het natuurlijk verspreidingsgebied ook niet in gevaar. Wij beoordelen uw aanvraag op dit punt dan ook positief.

Voor wat betreft de nestbehandeling van kolgans en Canadese gans in de 20 kilometer zone zijn wij, vanwege de beperkte aantallen, ook van mening dat dit de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in het geding zal brengen.

Aangezien de nijlgans, Indische gans, soepgans en alle hybride varianten van de eerder genoemde soorten, niet kunnen worden

gerekend tot de beschermde inheemse diersoorten hoeft het effect van de voorgenomen acties op de gunstige staat van instandhouding voor deze soorten en hybriden niet getoetst te worden.

Advies Faunafonds

Op grond van artikel 68, lid 1, van de Ffwet moet het Faunafonds worden gehoord wanneer GS op grond van artikel 68 een besluit nemen.

Op 19 maart 2013, onder nummer 149957/164841, hebben wij het advies van het Faunafonds over het GBP ontvangen waarin het Faunafonds aangeeft dat het van oordeel is dat het GBP goede uitgangspunten biedt voor de gewenste aanpak van de reductie van het aantal grauwe ganzen op en in de directe nabijheid van onze nationale luchthaven, maar dat concrete stappen om het aantal broedparen sterk te reduceren nog ontbreken. Een kopie van het advies is als bijlage bij deze brief gevoegd (bijlage 1).

Naar aanleiding van uw aanvraag voor het vangen en doden van diverse ganzensoorten van 11 april 2013 (uw kenmerk FBE/DK/20130410) is het Faunafonds gehoord over deze specifieke aanvraag. Hierbij werd door het Faunafonds aangegeven dat het positieve advies op het GBP ook kan worden gezien als een positief advies over de ontheffingen welke nodig zijn om de in het GBP beschreven maatregelen uit te kunnen voeren. Er is daarom voor onderhavige aanvraag geen advies van het Faunafonds ingewonnen.

Conclusie

Wij beoordelen uw aanvraag van 19 december 2013 voor een ontheffing (op grond van artikel 68 van de wet), in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer als deugdelijk gemotiveerd. De aanvraag voldoet aan het gestelde in:

- de Handreiking overzomerende ganzen;
- de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland (2007);
- het Uitvoeringskader Ganzen Noord-Holland;
- Het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol 2013-2018.

Uit de door u aangeleverde onderbouwing blijkt naar onze mening voldoende dat het belang van de veiligheid van het luchtverkeer op en rondom de luchthaven Schiphol in het geding is. U heeft voldoende aangetoond dat de populaties van de soorten grauwe gans, kolgans, brandgans, Canadese gans, Indische gans, nijlgans en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen in de zone van 20 kilometer rondom Schiphol zo veel mogelijk moeten worden beperkt door middel van nestbehandeling.

Het is ons niet gebleken dat er momenteel een andere bevredigende oplossing bestaat.

Er is met zekerheid geen effect op de gunstige staat van de grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans. De gunstige staat van instandhouding van de nijlgans, Indische gans en andere verschijningsvormen en hybriden van de bovengenoemde soorten hoeft niet te worden beoordeeld.

Er kan geen vrijstelling worden verleend krachtens enig ander artikel van deze wet.

Het, zoals in uw aanvraag beschreven, behandelen van ganzennesten om schade aan de veiligheid van het luchtverkeer te voorkomen en te bestrijden beoordelen wij daarom als afdoende onderbouwd.

Bijgaand treft u ons besluit aan waarmee wij in verband met de veiligheid van het luchtverkeer:

- u de door u aangevraagde en door ons nodig geachte ontheffing verlenen voor het, in een zone van 20 kilometer rondom Schiphol, behandelen van nesten van de grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans. Aangezien nijlgans, Indische gans en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen als niet-inheemse soorten niet onder de verbodsbepalingen 10, 11 en 12 van de Flora- en faunawet vallen is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

In dit besluit nemen wij voorschriften en bepalingen op, onder andere betreffende toezicht en handhaving.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

Mw. drs. I.A.M.J. Sweep
Sectormanager Vergunningen

Kopie aan: Faunafonds, Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Schiphol Nederland B.V., Stichting De Faunabescherming.

Besluit

Flora- en faunawet besluitnummer 58 (2013)

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelezen

- het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol 2013-2018 van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland;
- de aanvraag van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland van 19 december 2013 (296397/296397);

Gelet op

- artikel 68 van de Flora- en faunawet;
- de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland van 17 december 2007;
- het GS-besluit over het Ganzenbeheerplan Schiphol van 2 april 2013 en het wijzigingsbesluit van 20 april 2013;
- de uitspraak van de voorzieningenrechter van 5 juni 2012 (LJN: BW7519);
- de uitspraak van de voorzieningenrechter van 31 mei 2013 (LJN: CA1645).

Overwegende dat

- de aanvraag voldoet aan de door ons gestelde eisen in de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland en het Uitvoeringskader ganzen Noord-Holland;
- de basis van de ingediende aanvraag mede is gelegen in het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol;
- voldoende is aangetoond dat, op en rondom de luchthaven Schiphol, de veiligheid van het luchtverkeer (een in de Ffwet genoemd belang) in het geding is;
- voldoende is aangetoond dat het risico voor de veiligheid van het luchtverkeer (voornamelijk) wordt veroorzaakt door ganzen welke verblijven in een zone van 10 kilometer rondom de luchthaven; waarbij aanwas van de populatie grotendeels afkomstig is uit de 20 kilometer zone;
- in voldoende mate blijkt dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- het behandelen van nesten een effectief middel is om het aantal ganzen welke een probleem vormt voor de veiligheid van het luchtverkeer te reduceren;
- de soorten Indische gans (*Anser indicus*), nijlgans (*Alopochen aegyptiaca*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen als niet-inheemse soorten niet onder

de verbodsbepalingen 10, 11 en 12 van de Flora- en faunawet vallen;

- door het verlenen van de gevraagde ontheffingen de gunstige staat van instandhouding van de beschermde inheemse diersoorten niet in het geding zal komen;
- de Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft geconcludeerd dat populatiereductie de enige, op korte termijn mogelijke maatregel is;
- het Faunafonds positief heeft geadviseerd over het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol.

Besluiten

1. Aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem op grond van artikel 68, lid 1, sub b van de Flora- en faunawet ontheffing te verlenen van de verboden van de artikelen 10, 11 en 12 van de Flora- en faunawet, om op alle gronden liggend binnen de zone zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende kaart (bijlage 2), omfattende de zogenaamde 20 kilometer zone rondom Schiphol, nesten van grauwe gans (*Anser anser*), brandgans (*Branta leucopsis*), kolgans (*Anser albifrons*) en Canadese gans (*Branta canadensis*), te behandelen.
2. Aan dit besluit de onderstaande bepalingen en voorschriften te verbinden.

Bepalingen en voorschriften

1. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan deze ontheffing zijn verbonden;
2. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem is bevoegd om de Wildbeheereenheden en Terreinbeherende organisaties actief op de gronden liggend binnen de zone zoals aangegeven op de bij dit besluit behorende kaart (bijlage 2), omfattende de zogenaamde 20 kilometer zone rondom Schiphol, door middel van een machtiging gebruik te laten maken van de in dit besluit verleende ontheffingen. De Faunabeheereenheid voorziet deze uitvoerders van een machtiging en een kopie van het besluit;
3. Een kopie van de machtiging, grondgebruikersverklaring en de ontheffing (het besluit inclusief bijlagen) moeten aantoonbaar aanwezig zijn op of nabij het veld waar de uitvoerders gerechtigd tot uitvoering zijn;
4. Het gebruik van deze ontheffing (ex. artikel 68) mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de gemachtigde:

- a. Hiervan per mail melding heeft gemaakt door per week (maandag t/m zaterdag) de beoogde locatie(s), datum(s) en tijdstippen via meldenffw@noord-holland.nl door te geven EN;
 - b. Indien locatie(s), datum(s) en/of tijdstippen van gemelde uitvoering wijzigen, contact opneemt met de inspecteur van de sector Handhaving van de provincie Noord-Holland via het servicepunt SVT (0800-9986734);
5. Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde wordt toezicht gehouden door de door de provincie Noord-Holland aangewezen ambtenaren en andere daartoe bevoegde personen.

Wellicht ten overvloede wijzen wij u op de zorgplichtartikelen zoals deze zijn geregeld in de Ffwet en in het bijzonder artikel 73 van de Flora- en faunawet, welke luidt: *“Bij de bestrijding van schade en overlast bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70 dan wel krachtens een ontheffing als bedoeld in artikel 75, dient onnodig lijden van dieren te worden voorkomen”*.

Geldigheid

Deze ontheffing is geldig vanaf de dag na verzending tot en met 1 april 2018.

Rapportageplicht

De Faunabeheereenheid rapporteert elk kalender jaar en binnen vier weken na afloop van de ontheffing aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland over de, op basis van deze ontheffing, uitgevoerde maatregelen. Deze rapportage kan worden gestuurd aan Gedeputeerde Staten, Postbus 3007, 2001 DA te Haarlem ter attentie van de Sector Handhaving Omgeving (SVT/HH/OMG).

Wijziging en intrekking

Deze ontheffing kan op grond van de criteria genoemd in artikel 80 van de Ffwet worden gewijzigd of ingetrokken. Dit is bijvoorbeeld het geval als in strijd met de aan deze ontheffing verbonden voorschriften wordt gehandeld.

Wij zullen dit besluit in de Staatscourant en op de website van de provincie Noord-Holland publiceren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

Mw. drs. I.A.M.J. Sweep
Sectormanager Vergunningen

5 bijlagen:

- Bijlage 1 – Advies Faunafonds
- Bijlage 2 – Kaart van 20 kilometer zone

Bezwaar

Als u belanghebbende bent kunt u binnen zes weken na de verzending, uitreiking of publicatie van dit besluit schriftelijk bezwaar aantekenen. Het bezwaarschrift kunt u sturen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 123, 2000 MD Haarlem.

Ook kunt u voor meer informatie de provinciale website bezoeken:
www.noord-holland.nl.

Kopie aan: Faunafonds, Ministerie van Economische Zaken, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Schiphol Nederland B.V., Stichting De Faunabescherming.